

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

Dvb. 1. Quid sit testamentum, & quomodo à codicillo differat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

palis ob quam datur non extet; si tamen conditio donantis, vel rei donatæ est talis, vt putetur nolle obligare ad restit. poterit donatarius retinere.

132
Paupertatis
simulatio-
ne ob-
tentum.

Hinc sæpè fit, vt qui simulatione sanctitatis, paupertatis vel infirmitatis, vel obsequiorum aliquid impetrarunt, non teneantur ad restitutionem; quia donatores non censentur idonus velle imponere, idque vel ob liberalitatem, vel ob benevolentiam & amicitiam, vel ob rerum paruitatem, vel quia res est consumpta, & difficilis esset donatario restitutio. Si tamen putetur donator velle, vt sic per fraudem obtentum restituatur, est restituendum, maximè si quantitas est notabilis. Imò etiam in dubio est restituendum; saltem pars aliqua, pro ratione dubij; quia cum non inceperit bona fide possidere, non potest ratione possessionis, ipsius conditio melior censeretur: vel certè debet fraudem aperire, & rem in libero arbitrio donantis constituere.

Dubium tamen est inter DD. cui sit restituendum id, quod simulatione paupertatis obtentum est, si donator putetur illum velle ad hoc obligare. Plerique DD. docent id esse conferendum in alios pauperes, vel in alios pios vsus. quia donator illud iam a se alienauit; & Christo donauit, accepturus pro eo mercedem, non secus ac si verè pauperi dedisset. ita Nauarr. cap. 17. num. 107. Scotus in 4. d. 15. q. 2. art. 3. Adrianus in 4. tract. de restit. q. 5. & Medina supra. Sotus tamen lib. 9. de Iustit. q. 7. art. 3. ad 4. putat esse restituendum donatori; quia hic non intendit donare Christo, nisi quatenus intendit donare huic pauperi. Sed possunt conciliari, si dicamus esse restituendum donatori, si is sit notus, & res sit notabilis, & ipse putetur velle vt sibi restituatur. alioqui si res sint minuta, vel ignoti qui dederunt, vel si putentur velle illud aliis pauperibus dari, aliis dandum est.

133
Cui resti-
tuendum.

CAPVT DECIMVMNONVM.

De testamento & legatis.

Constat Dubitationibus 8.

DVBITATIO PRIMA.

Quid sit testamentum, & quomodo à codicillo differat.

RESPONDEO, Testamentum est voluntatis nostra iusta sententia de eo, quod quis post mortem suam fieri vult. Ita definitur L. 1. 7. Qui testam. fac. poss. Verùm quia hæc definitio conuenit etiam aliis vltimis voluntatibus, nempe codicillo, legato, fideicommissio & donationi causa mortis; addunt Doctores, cum directa heredis institutione. per quam particulam testamentum discernitur ab illis: quia nulla alia vltima voluntas continet heredis institutionem. vnde propriè loquendo Testamentum est heredis institutio. idè enim instrumentum illud dicitur testamentum iure ciuili, quia continet heredis institutionem; non autem quia continet legata vel fideicommissa. nam quoddam hæc in eodem instrumento scribantur, est extrinsecum & accessorium rationi testamenti; possent enim omitti.

Differt autem à codicillo, Primò, Quòd codicillus non fiat ad instituendum heredem; (nisi interdum ex privilegio, quale concessum militi, vt patet L. Militis codicillis. 36. 7. de milit. testam.) sed ad aliquid in testamento explicandù vel mutandum, addendum vel detrahendum; vt ad legata instituenda, vel ad substitutionem fideicommissariam faciendam, &c. Secundo, Quòd in codicillo sufficiant 5. testes; etiam si non sint rogati; inter quos possunt etiam esse mulieres. In testamento requiruntur 7. testes rogati masculi & puberes. vide Siluestrum v. Testamentum 1. num. 2. Hinc fit vt

2
Codicillus.

clausula codicillaris testamento addita (qua significat testator se velle suam dispositionem valere pro modum vel testamenti, vel codicilli, vel gene-

3
Clausula
codicillaris.

ratim se velle illam valere meliore modo, quo potest) eam vim habeat, vt etiam si testamentum ob defectu solemnitatis non valeat quòd testamentum (id est, quoad institutionem heredis directam) valeat tamen quòd codicillus. Vnde efficitur Primò, Vt legata tali testamento relicta, sint soluenda. Secundo, Si testator nò habens liberos, instituit extraneum heredem; institutio illa directa habebit vim substitutionis fideicommissariae. nam frater, vel alius, qui ab intestato succedit, tenebitur illi tradere hereditatem, retenta solùm quarta eius parte, quam vocant Trebellianicam. Tertio, Si verò habeat liberos, illi habebunt solùm legitimam; extraneus verò sic institutus habebit reliqua. vide Silu. supra n. 11. & Molinam disp. 132. & Iulium Clarum §. Testamentum quæst. 46.

DVBITATIO II.

Vtrum testamentum factum ad piam causam sit validum; si ei desint solemnitates, quas requirit Ius ciuile:

Verbi gratia, si non adsint 7. testes, vel non omnes sint masculi, & puberes; vel non omnes sint rogati, vel si nò omnes subscriperint, &c. quæ habentur L. Hac consultißima. 21. C. de testamentis. dicitur autem factum ad piam causam, quando heres instituitur pia causa, vt Ecclesia, Monasterium, pauperes.

Respondeo, Vt testamentum ad pias causas sit validum, etiam in foro externo, non requiruntur solemn-

4
Testamen-
tū ad piam
causam.